

15.02.2023 r.

Samorząd Województwa Podlaskiego
Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku

Sprawozdanie z realizacji Regionalnego Planu
Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2022
w województwie podlaskim

Białystok, luty 2023

1. Wprowadzenie

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na 2022 r. został przyjęty Uchwałą Nr 260/4759/2022 Zarządu Województwa Podlaskiego z dnia 6 kwietnia 2022 roku.

Z realizacji Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia, zgodnie z przyjętymi zasadami realizacji, przygotowywane jest sprawozdanie roczne na podstawie sprawozdań sporządzonych przez Realizatorów zadań zgłoszonych do Planu. W 2022 r. zadania do planu oraz sprawozdania z ich realizacji przesłały następujące podmioty: Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego (Departament Rozwoju Regionalnego, Departament EFS), Powiatowe Urzędy Pracy z woj. podlaskiego, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku, Izba Rzemieślnicza i Przedsiębiorczości w Białymstoku, Podlaska Wojewódzka Komenda OHP, Instytut Badań Edukacyjnych – Doradca regionalny w Białymstoku, Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku.

Celem dokumentu jest podsumowanie realizacji działań w zakresie polityki rynku pracy w ramach ww. planu w województwie podlaskim w 2022 r. w odniesieniu do założonych efektów/rezultatów.

Dokument składa się z dwóch części i załączników. Część pierwsza obejmuje syntetyczny opis sytuacji na rynku pracy w województwie podlaskim w 2022 r. z uwzględnieniem wskaźników opisujących zmiany na rynku pracy w okresie roku, w części drugiej zawarto syntetyczne podsumowanie realizacji Planu w 2022r., natomiast w załącznikach znajdują się: w załączniku nr 1 - zestawienie wskaźników do zadań z planu, w załączniku nr 2 - zestawienie wydatków poniesionych na realizację zadań zgłoszonych do planu oraz w załączniku nr 3 - zestawienie ogólnych wybranych wskaźników odnoszących się do sytuacji na podlaskim rynku pracy.

2. Sytuacja na rynku pracy w województwie podlaskim w 2022 roku - ogólne wskaźniki.

Rok 2022 był okresem kontynuacji pozytywnych zmian na rynku pracy i dalszego spadku poziomu bezrobocia rejestrowanego, mimo kryzysu energetycznego i uchodźczego związanego z wybuchem konfliktu zbrojnego na Ukrainie, aczkolwiek dynamika tych zmian była wyraźnie słabsza. Od początku roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych zmniejszyła się o 2,2 tys. osób, tj. o 6,6% (rok wcześniej spadła o 4,5 tys. osób, tj. o 11,8%).

Do utrzymania pozytywnych tendencji z poprzedniego roku przyczyniła się realizacja szeregu inicjatyw i działań podejmowanych w obszarze rynku pracy, w tym przez Realizatorów RPD/2022. Na regionalnym rynku pracy w 2022 roku odnotowano następujące pozytywne zmiany:

- a) **Współczynnik aktywności zawodowej dla ludności w wieku 15-89 lat¹** zwiększył się w okresie III kw. 2021 r.-III kw. 2022 r. o 0,5 punktu proc., wynosząc w III kwartale 2022 r. 58,7%; wartość tego wskaźnika pozostała na niezmiennym poziomie wśród kobiet, a zwiększyła się wśród mężczyzn (o 0,7 punktu proc.), osiągając wartość odpowiednio: 51,7% w grupie kobiet i 66,2% wśród mężczyzn;
- b) **Liczba pracujących** w województwie (wg BAEL²) w III kwartale 2022 r. wyniosła 496 tys. osób i na przestrzeni roku zwiększyła się o 1 tys. (o 0,2%);
- c) **Wskaźnik zatrudnienia w grupie ludności w wieku 15-89 lat**, notowany w III kwartale 2022 r. na poziomie 57,1%, zwiększył się w porównaniu do III kw. 2022 r. o 0,5 punktu proc.; wśród mężczyzn omawiany wskaźnik osiągnął wartość 64,5% (wzrost o 1,1 punktu proc.), a wśród kobiet – 50,1% (spadek o 0,2 punktu proc. w skali roku);

¹ Aktywność ekonomiczna ludności w województwie podlaskim w III kwartale 2022 r. Informacje sygnałne, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 30.12.2022 r., s.2 i nast., <http://bialystok.stat.gov.pl/>

² Tamże, s.4 i nast.

- d) Zwiększyła się także wartość **wskaźnika zatrudnienia ludności w wieku 20-64 lata**³ o 0,5 punktu, wynoszącego w III kwartale 2022 r. 77,3% i kształtującego się na poziomie wyższym niż średnia krajowa o 0,8 punktu (76,5%);
- e) Wartość **stopy bezrobocia tzw. rzeczywistego (wg BAEL)** spadła na przestrzeni roku o 0,1 punktu proc., osiągając 2,7% w III kwartale 2022 r., tj. o 0,2 punktu mniej niż średnia krajowa (2,9%)⁴;
- f) Przy wzroście liczby pracujących i spadku liczby bezrobotnych w woj. podlaskim odnotowano jednocześnie spadek liczby **biernych zawodowo** – w okresie III kw. 2021 r.-III kw. 2022 r. o 6 tys. osób (o 1,6%) do 359 tys. w III kw. 2022 r.; w skali kraju odnotowano wzrost o 0,5%;
- g) **Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw**⁵ w okresie I-XII 2022 r. wyniosło 123,8 tys. osób i zwiększyło się w porównaniu do 2021 roku o 3,5%, przy czym największy wzrost przeciętnego zatrudnienia odnotowano w sekcjach: transport i gospodarka magazynowa (o 29,3%), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (o 12,4%), górnictwo i wydobywanie (o 8,3%) oraz zakwaterowanie i gastronomia (o 6,7%). Spadek wystąpił m.in. w informacji i komunikacji (o 9,4%) oraz obsłudze rynku nieruchomości (o 3,0%);
- h) 2022 rok był kolejnym już rokiem, kiedy wzrosła liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON (116,9 tys. podmiotów w końcu roku – o 3,7 tys.; o 3,3% więcej). W woj. podlaskim występuje dość duże zróżnicowanie terytorialne pod względem rozmieszczenia podmiotów. Liczba **nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych** wzrosła o 0,8 tys. (o 9,5%) do 9,7 tys.; dla porównania: w 2021 r. odnotowano wzrost o 0,4 tys., tj. o 4,1%⁶;
- i) Nastąpił spadek poziomu **bezrobocia rejestrowanego**⁷ - w 2022 roku liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy woj. podlaskiego zmniejszyła się o 2,2 tys. osób (o 6,6%) do poziomu 31,2 tys. osób (dla porównania: w 2021 r. odnotowano spadek poziomu bezrobocia o 4,5 tys., tj. o 11,8%);
- j) Wartość **stopy bezrobocia rejestrowanego** zmniejszyła się o 0,5 punktu proc. (w Polsce o 0,6 punktu proc.); bezrobotni zarejestrowani w końcu 2022 r. stanowili 7,3% ludności aktywnej zawodowo⁸, podczas gdy w końcu 2021 r. 7,8%. Wartość stopy bezrobocia rejestrowanego w województwie osiągnęła poziom wyższy od średniej krajowej o 2,1 punktu proc. (Polska 5,2%);
- k) Spadek ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych spowodował poprawę sytuacji na rynku pracy grup osób w największym stopniu zagrożonych negatywnymi skutkami bezrobocia, do których w szczególności należą:

³ BDL, www.bdl.stat.gov.pl

⁴ Z uwagi na reprezentacyjną metodę badania BAEL, w przypadku liczb niższego rzędu (od 2020r. dotyczy danych poniżej 10 tys.) wartość analizowanego wskaźnika dla kobiet i mężczyzn oraz dla poszczególnych grup wieku nie może być pokazana ze względu na losowy błąd próby.

⁵ Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego w grudniu 2022 r., nr 12/2022 Urząd Statystyczny w Białymstoku, s.4 i nast., <http://bialystok.stat.gov.pl/>

⁶ Miesięczna informacja o podmiotach gospodarki narodowej w rejestrze REGON; <https://bip.stat.gov.pl/dzialalnosc-statystyki-publicznej/rejestr-regon/liczba-podmiotow-w-rejestrze-regon-tablice/>

⁷ Podlaski Rynek Pracy grudzień 2022, Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku <https://wupbialystok.praca.gov.pl/podlaski-rynek-pracy-informator-miesieczny>

⁸ Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2022 r. uległa rewizji przez GUS w związku z publikacją danych o pracujących poza rolnictwem indywidualnym za 2021 rok (dane aktualizowane co roku) oraz danych o pracujących w rolnictwie, dla których źródłem jest Powszechny Spis Rolny (PSR 2020) przeprowadzany co 10 lat.

- osoby bezrobotne młode, do 30 roku życia; liczba zarejestrowanych w tej grupie wiekowej zmniejszyła się o 0,5 tys. (o 5,8%), a ich udział wśród ogółu bezrobotnych wzrósł o 0,2 punktu, do poziomu 24,3% w końcu 2022 r.,
- osoby posiadające co najmniej 1 dziecko do 6 roku życia, których liczba zmniejszyła się o 0,7 tys. (o 13,5%), a procentowy udział w ogólnej liczbie bezrobotnych spadł o 1,2 punktu do poziomu 14,8%,
- osoby bez kwalifikacji zawodowych; ich liczba spadła o 0,7 tys. (o 6,3%), jednocześnie odnotowano wzrost ich udziału w ogólnej strukturze bezrobotnych o 0,1 punktu proc. do 35,3%,
- osoby bezrobotne bez doświadczenia zawodowego; ich liczba zmniejszyła się o 0,3 tys. (o 3,3%), a udział w ogólnej zbiorowości bezrobotnych wzrósł o 0,9 punktu do 24,1%,
- kobiety bezrobotne, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka; ich liczba zmniejszyła się o 0,5 tys. (o 10,3%), a ich udział wśród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych zmniejszył się o 0,6 punktu, do poziomu 14,4%,
- osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia; liczba zarejestrowanych w tej grupie wiekowej zmniejszyła się o 0,6 tys. (o 7,0%), a ich procentowy udział wśród ogółu bezrobotnych zmniejszył się o 0,1 punktu do 27,5%,
- osoby długotrwale bezrobotne; ich liczba spadła o 2,8 tys. (o 13,7%), a ich udział w ogólnej zbiorowości bezrobotnych zmniejszył się o 0,6 punktu, do 55,8%,
- osoby bezrobotne korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej; ich liczebność zmniejszyła się o 19 (o 4,6%), a odsetek zwiększył o 0,1 punktu do 1,3%,
- osoby bezrobotne z niepełnosprawnościami; ich liczba spadła o 64 (o 2,8%), natomiast ich udział w ogólnej zbiorowości bezrobotnych zwiększył się o 0,2 punktu, do 7,0%.

W 2022 roku w woj. podlaskim poziom bezrobocia zmniejszył się zarówno wśród kobiet (o 1,1 tys.; o 7,3%), jak i wśród mężczyzn (o 1,1 tys.; o 6,0%), przy czym odsetek kobiet na przestrzeni roku zmniejszył się o 0,4 punktu proc. do 45,6% na niekorzyść mężczyzn (54,4%). Przewaga liczebna kobiet wyraźnie występuje natomiast w grupie bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko z niepełnosprawnościami do 18 roku życia, gdzie w końcu 2022 r. stanowiły one odpowiednio: 85,5% oraz 79,5%, bezrobotnych cudzoziemców (77,7% z nich to kobiety), osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej (53,9%) czy też bezrobotnych kobiet do 30 roku życia (52,5%).

Rok 2022 był okresem kontynuacji pozytywnych tendencji na podlaskim rynku pracy. Bezrobocie rejestrowane zmniejszyło się o 6,6%. Poprawiła się aktywność zawodowa mieszkańców województwa. W okresie III kwartał 2021 r.- III kwartał 2022 r. zwiększył się zarówno współczynnik aktywności zawodowej – o 0,5 punktu, do wartości 58,7%, jak i wskaźnik zatrudnienia – również o 0,5 punktu, który wyniósł 57,1%. Oba te wskaźniki były na poziomie wyższym od krajowego, odpowiednio o: 0,9 i 1,0 punktu proc. (Polska: współczynnik aktywności zawodowej – 57,8%, wskaźnik zatrudnienia – 56,1%; spadek obu odpowiednio o: 0,4 i 0,3 punktu proc.)⁹.

O ile w 2021 roku mieliśmy do czynienia ze wzrostem liczby miejsc pracy w województwie zgłaszanych do powiatowych urzędów pracy, to w 2022 r. ponownie odnotowano ich spadek. Pracodawcy zgłosili do podlaskich PUP 22,6 tys. miejsc pracy, tj. o 0,5 tys. (o 2,2%) mniej niż w poprzednim roku.

Rok 2022 upłynął pod znakiem napływu uchodźców z terenów Ukrainy objętych konfliktem zbrojnym. Dzięki wprowadzonym ułatwieniom w dostępie do rynku pracy, obywatele Ukrainy mogą

⁹ Pracujący, bezrobotni i bierni zawodowo (wyniki wstępne BAEL) - 3 kwartał 2022 roku, GUS Warszawa 25.11.2022 r., www.stat.gov.pl;

pracować bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę lub oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy (pracodawcy mają tylko obowiązek zgłoszenia do powiatowego urzędu pracy podjęcia pracy przez obywatela Ukrainy). Przepisy zawarte w specustawie pozwalają obywatelom Ukrainy na rejestrację w powiatowym urzędzie pracy. Dzięki temu mogą oni skorzystać z usług i instrumentów rynku pracy w postaci, np. pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego oraz szkoleń. W woj. podlaskim w 2022 roku zatrudnienie podjęło ponad 24 tys. obywateli Ukrainy, a 2,5 tys. zarejestrowało się w urzędach pracy jako bezrobotne. Łączna liczba cudzoziemców podejmujących pracę w Podlaskiem wyniosła ponad 61 tys. osób.

3. Podsumowanie realizacji Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2022 r.

Realizacja w roku 2022 szeregu inicjatyw i działań w obszarze rynku pracy, w tym podejmowanych przez Realizatorów RPD/2022, przyniosła wymierne efekty i pozwoliła na szerokie wsparcie firm oraz osób na podlaskim rynku pracy, w szczególności osób z grup będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

W Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2022 został określony następujący cel główny: **wzrost zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata.**

Porównując analogiczne kwartały, w odniesieniu do wskaźnika zatrudnienia w grupie osób w wieku 20 - 64 lata, w 2022 roku odnotowano jego **wzrost**. W III kwartale 2022 r. wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata osiągnął poziom 77,3% i w stosunku do III kwartału 2021 r. zwiększył się o 0,5 punktu proc., natomiast w odniesieniu do IV kwartału 2020 r. był wyższy o 1,8 punktu proc.

Tabela 1 Wskaźnik zatrudnienia ludności woj. podlaskiego w wieku 20-64 lata w latach 2020-2022

Wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata* (w %)	2020 (III kw.)	2020 (IV kw.)	2021 (III kw.)	2021 (IV kw.)	2022** (III kw.)
ogółem, w tym:	72,8	73,0	76,8	75,5	77,3
– kobiet	65,7	66,0	71,9	70,0	71,0
– mężczyzn	79,6	79,6	81,4	80,8	83,5

*zgodnie z celami Strategii Europa 2020 oraz KPD przyjmowany jest wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata

W Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na 2022 r. ujęto do realizacji 32 zadania w ramach 5 Celów szczegółowych.

W ramach celu szczegółowego 1. **Wsparcie na rzecz lokalnej przedsiębiorczości** w roku 2022 realizowano 3 zadania skierowane na wspieranie samozatrudnienia i rozwój lokalnej przedsiębiorczości, m.in. poprzez dotacje na podjęcie działalności gospodarczej przyznawane osobom bezrobotnym oraz kształtowanie postaw przedsiębiorczych poprzez dostarczenie wiedzy z zakresu prowadzenia firmy osobom zainteresowanym.

W celu szczegółowym 2. **Zwiększenie aktywności zawodowej osób z grup najbardziej oddalonych od rynku pracy** realizowane działania (13 zadań) służyły zwiększeniu adaptacyjności i wsparciu mobilności społeczno-zawodowej osób pozostających bez pracy m.in. osób powyżej 50 lat, kobiet, osób z niepełnosprawnościami, długotrwale bezrobotnych, osób z niskimi kwalifikacjami osób opiekujących się osobami zależnymi, głównie poprzez m.in. usługi poradnictwa zawodowego,

pośrednictwa pracy, programy aktywizacji zawodowej. Ponadto działania służyły wsparciu w aktywizacji i zatrudnieniu osób młodych do 30 roku życia oraz włączeniu zawodowemu i społecznemu osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym a także promowaniu podtrzymania aktywności zawodowej osób starszych, w szczególności spełniających warunki do przejścia na emeryturę.

W celu szczegółowym 3. **Lepsze dostosowanie struktury kompetencji i kwalifikacji pracowników do wymogów rynku pracy przyszłości** zadania przyjęte do realizacji (5 zadań) skierowane były na promowanie i rozwijanie kształcenia ustawicznego dorosłych mieszkańców regionu głównie poprzez dofinansowanie kształcenia pracowników i pracodawców oraz promowanie i rozwijanie kształcenia i szkolenia zawodowego dostosowanego do potrzeb rynku pracy poprzez realizację projektów wspierających szkoły zawodowe i nauczycieli zawodu a także wsparcie w uzyskiwaniu tytułów zawodowych, potwierdzaniu umiejętności i kwalifikacji.

W ramach celu szczegółowego 4. **Wsparcie migracji zarobkowych przyjaznych regionalnemu rynkowi pracy** realizowane działania (3 zadania) służyły wsparciu pracodawców w pozyskiwaniu pracowników o pożądanym kompetencjach, w tym cudzoziemców.

W celu szczegółowym 5. **Zwiększenie efektywności i jakości obsługi rynku pracy** realizowano zadania (8 zadań) skierowanych m.in. na dostarczenie informacji o rynku pracy, promocję działań programów operacyjnych, udostępnienie publicznych rejestrów instytucji szkoleniowych i agencji zatrudnienia, doskonalenie usług poradnictwa zawodowego, rozwijanie partnerstwa lokalnego oraz prowadzono obsługę FGŚP.

Z analizy kart sprawozdań z realizacji zadań w ramach RPD/2022 wynika, iż większość zadań została zrealizowana.

Zakres realizacji zadań przedstawiono poprzez zestawienie efektów/rezultatów zadań w Załączniku nr 1.

Podsumowując realizację działań podejmowanych w ramach RPD/2022 w odniesieniu do wybranych założonych efektów działań w szczególności odnoszących się do wsparcia osób na rynku pracy uzyskano następujące efekty:

- w ramach działań skierowanych do osób bezrobotnych i realizowanych przez powiatowe urzędy pracy (obejmujących również wsparcie realizowane w ramach programów operacyjnych) - 5267 osób zostało wyłączonych z powodu podjęcia pracy subsydiowanej, w tym 1570 osób zostało skierowanych do prac interwencyjnych, 1178 do robót publicznych, 714 podjęło pracę w ramach refundacji kosztów zatrudnienia, 365 osób podjęło pracę poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie, 16 osoba w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia, 1190 osób uzyskało środki na podjęcie działalności gospodarczej; ponadto skierowano na szkolenia 902 osób bezrobotnych, staż u pracodawcy rozpoczęło 3917 bezrobotnych, prace społecznie użyteczne – 335 bezrobotnych,
- 497 osób skorzystało z poradnictwa zawodowego w formie indywidualnej i grupowej oraz 2275 z informacji zawodowej w ramach działań CliPKZ WUP,
- w ramach sieci EURES nawiązano 2583 kontaktów z osobami poszukującymi pracy;

W obszarze wsparcia osób z grup defaworyzowanych:

- 1780 osób młodych w wieku 15-25 lat objęto formami wsparcia w ramach rozwoju zawodowego, 90 zostało przeszkolonych, 879 osób uzyskało zatrudnienie za pośrednictwem jednostek PWK OHP,
- 107 osób młodych w wieku 18-29 lat, biernych zawodowo, nieuczestniczących w kształceniu lub szkoleniu z grupy NEET oraz 75 osób pracujących znajdujących się w trudnej sytuacji uzyskało wsparcie w PO WER Działanie 1.2,

- 1579 osób bezrobotnych w wieku 18-29 lat uzyskało wsparcie poprzez różne formy aktywizacji, w ramach projektów pozakonkursowych powiatowych urzędów pracy w ramach PO WER Działanie 1.1.
- 294 osoby niepełnosprawne były zatrudnione w 8 Zakładach Aktywności Zawodowej na koniec 2022 r.,
- 9724 osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym zostały objęte wsparciem w ramach Działania 7.1, 2909 – w ramach Działania 7.3 i 2919 – w ramach Działania 9.1 RPOWP w okresie realizacji programu do 2022 r.;

W obszarze kształcenia zawodowego i uczenia się przez całe życie:

- 95 szkół i placówek kształcenia zawodowego zostało doposażonych w programie w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego, 8339 uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego wzięło udział w stażach i praktykach u pracodawcy (Działanie 3.3 RPOWP w okresie realizacji programu do 2022 r.);
- 451 osób pracujących uzyskało refundację wydatków poniesionych na finansowanie usług rozwojowych w ramach projektu Podmiotowego Systemu Finansowania usług rozwojowych, kumulatywnie dla projektu do końca 2022 roku wsparcie uzyskała grupa 6380 osób pracujących, łącznie z pracującymi na własny rachunek;
- 776 osób uzyskało tytuł zawodowy czeladnika lub mistrza w zawodzie, w tym 36 osób tytuł mistrza, 605 osób uzyskało świadectwo kwalifikacji zawodowych (działania Izby Rzemieślniczej i Przedsiębiorczości);
- 4138 osób pracujących skorzystało ze wsparcia na dofinansowanie kształcenia ustawicznego w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego.